

วรรณกรรม ม. 5**เรื่อง “เราก็คือลูกของแม่พระธรณี”**

ผู้แต่ง	อิสรา อมันตกุล
ลักษณะคำประพันธ์	แต่งด้วยร้อยแก้ว _____
จุดประสงค์ในการแต่ง	แต่งขึ้นเพื่อสะท้อนสภาพของผู้ประกอบอาชีพ _____ หนึ่งต้องฝากชีวิตไว้กับธรรมชาติ

เรื่องย่อ

กล่าวถึงเอนกับรมณีย์ สามิ ภรรยา ซึ่งไปอาศัยอยู่ในท้องถิ่นแห่งแล้งทุรกันดาร ทั้งสองต้องต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยความยากลำบากและความมานะอดทน อาชีพเดิมของเอนนั้นเป็นอาจารย์สอนหนังสือในมหาวิทยาลัยและในที่สุดเดินก็ลาออกมาเพื่อทำนา เพราะรักและเทิดทูนในแผ่นดินเกิดของตนเอง ส่วนรมณีย์นั้นเป็นลูกผู้ดีมีเงินอยู่ในเมืองกรุงเทพฯ

ครั้งหนึ่งรมณีย์ต้องและต้องสูญเสียลูกในครรภ์ในหนึ่งคน เพราะว่าความแห้งแล้งทุรกันดารของผืนแผ่นดินนี้ รมณีย์หมดกำลังใจที่จะต่อสู้ ๆ เมื่อหล่อนท้องลูกคนที่สอง เมื่อใกล้คลอดหล่อนจึงคิดหนี ระหว่างที่หนีไปเธอพบกับต้นหญ้าเล็ก ๆ สามสี่ต้นขึ้นเขียวจีอยู่ท่ามกลาง ความแห้งแล้งของท้องนา ซึ่งทำให้เธอคิดได้ว่า ถึงแม้พื้นดินแห่งนี้จะแห้งแล้งทุรกันดาร แต่ก็เป็นที่รวมของความรัก ความหลังของคนในท้องที่นี้ รมณีย์จึงเปลี่ยนใจกลับไปอยู่กับเอนตามเดิม ณ ผืนแผ่นดินแห่งนี้

ข้อคิดจากเรื่อง

ชีวิตของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ต้องอาศัยธรรมชาติ บางครั้งก็ทำให้เกิดความยากลำบาก และพบกับอุปสรรคมากมาย ซึ่งถ้าขาดกำลังใจในการต่อสู้แล้ว ก็ไม่สามารถต่อสู้กับชีวิตอันยากลำบากได้

แบบฝึกหัด

1. ฉันจะไม่ยอมเกิดลูกคนที่สองของฉันบนที่นาผืนนี้เป็นอันขาดค่ะเอิน ฉันจะไม่ยอมเอาชีวิตลูกคนที่สองเป็นธรรณีพลีอย่างคนแรก ที่นี่คือนรกเต็มด้วยความร้อนแห้งผากและฝุ่น บ้า ๆ และความตาย” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ตายเพื่อปกป้องแผ่นดินเกิด
 - ข. ตายเพราะทนสภาพดินฟ้าอากาศของแผ่นดินนี้ไม่ได้
 - ค. ตายบนแผ่นดินผืนนี้เพื่อแลกกับอุดมการณ์ของพ่อ
 - ง. ตายเพื่อแลกกับแผ่นดินตามสัญญาที่ให้ไว้กับพ่อ
2. “ที่นาของเรานี้อาจไม่ใช่ที่อุดมสมบูรณ์เหมือนแถวรังสิตหรืออยุธยา อาจแห้งแล้งเกินไปสำหรับลูกคนรวย ๆ ผู้ดีเท่าอย่างเธอ แต่มันก็เป็นแม่บังเกิดเกล้าของฉัน” ข้อความข้างต้นนี้แสดงความรู้สึกของผู้พูดอย่างไร
 - ก. พอใจแม้จะได้รับมรดกที่ดินที่เพาะปลูกพืชไม่ได้ผล
 - ข. ผูกพันอย่างลึกซึ้งต่อผืนดินที่เป็นถิ่นเกิดและที่ทำกิน
 - ค. เกรงว่าคู่อริจะรังเกียจสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่
 - ง. รักที่นานั้นเพราะเป็นสมบัติเพียงชิ้นเดียวที่แม่ให้
3. ความสำนึกในข้อใดที่ทำให้เอินและธรรณีเข้าใจกันได้ในที่สุด
 - ก. ความเป็นคู่ทุกข์คู่ยาก
 - ข. การมีทายาทเกิดที่ธรณีแห่งนี้
 - ค. หน้าที่ของสามีภรรยาที่มีต่อกัน
 - ง. หน้าที่และความผูกพัน ต่อผืนธรณีแห่งนี้
4. จากเรื่องเรากลูกของแม่พระธรรณี ผู้แต่งแสดงลักษณะนิสัยของเอินไว้หลายวิธี ยกเว้นข้อใดไม่ปรากฏในเรื่องนี้
 - ก. บรรยายรูปลักษณะของเอิน
 - ข. บรรยายการกระทำของเอิน
 - ค. พรรณนาความนึกคิดของเอิน
 - ง. แสดงบทสนทนาของเอินกับธรรณี
5. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของเอิน
 - ก. เศรษฐการเอาแต่ใจตนเอง ยึดมั่นในอุดมการณ์จนขาดเหตุผล
 - ข. มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว มานะบากบั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

- ก. รักเมียและลูกมาก ขอมเสียดสละเพื่อครอบครัวได้เสมอ
- ง. เป็นนักวิชาการซึ่งมุ่งอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
6. สิ่งที่ทำให้र्मณีเกลียดฝืนที่นาอย่างเข้ากระดูกดำเพราะเหตุผลข้อใด
- ก. ความแห้งแล้งกันดาร
- ข. หล่อนแต่งลูกคนแรกที่ฝืนนา
- ค. หล่อนต้องจากชีวิตสุขสบายมาสู่ความทุกข์ยากกันดาร
- ง. หล่อนต้องการเอาชนะสามี
7. ข้อใดคือจุดหักมุมหรือจุดสุดขั้วของเรื่องเรากลูกของแม่พระธรณี
- ก. “ฉันไปเรียนนอกมา ก็เพื่อที่จะเป็นชานาตัวอย่างคนหนึ่งของเมืองไทย รอยเท้าที่ฉันทำทางไว้อาจเป็นประโยชน์เหลือหลายแก่ชานาอีกหลายหมื่นหลายแสนคนในวันข้างหน้า”
- ข. “เมื่อไปถึงและทรุดกายลงนั่งนั้น หล่อนรู้ทันทีว่าเด็กในท้องคืนอีกแล้ว คืนประหนึ่งว่าต้องการจะร้องไห้ให้หล่อนยังหยุดอยู่เพียงแค่นี้ คืนประหนึ่งว่าไม่ต้องการจากที่นาเหล่านี้ไป”
- ค. “หล่อนเห็นต้นหญ้าเล็ก ๆ สามสี่ต้นชูริ้วใบอันเขียวจีของมันขึ้นมา เป็นเขียวจีแห่งชีวิตซึ่งซ่อนตัวอยู่ท่ามกลางความเหี่ยวแห้งและแล้งระแหง ชุ่มอยู่กับต้นข้าวที่ตายกรังไปนานแล้ว”
- ง. “มันเป็นฝืนที่กำลังสาตลงมาต้องแก้มของหล่อนอย่างเย็นเฉียบและหวานชื่นเหมือนน้ำมนต์อันศักดิ์สิทธิ์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า”
8. ข้อใดมีการกล่าวพรรณนาถึงความแห้งแล้งได้ชัดเจนที่สุด
- ก. “แต่คีนี่ ไม่เหมือนคีนั่น ฝืนไม่ได้เทลงมาราวปาฏิหาริย์แม้แต่เปาะเดียว
- ข. “ชาวบ้านแห่งนางแมวบอบานฟ้าดินมาหลายเพลาก็ไม่ปรากฏว่าฟ้าจะมีเมฆตั้งเค้าให้ชื่นใจ”
- ค. “ที่นาหายใจคล้ายคนร่อแร่จะตาย วัควายเปิดไถ่ชิมเซื่องเหมือนคนอมโรคตลอดวัน”
- ง. “หล่อนเห็นโครงกระดูกควายสีขาวกองทิ้งอยู่ข้างทางเดินได้ถนัด เจ้าควายตัวนั้นได้ตายไปเพื่อใช้ชีวิตมันบวงสรวงที่นาฝืนนี้แล้ว”

วรรณกรรม ม. 5

เรื่อง “พรมงคล”

คិតติพุดดีทำดี เป็นศรีเป็นพรสูงสุด
ไม่มีพรเทพพรมนุษย์ เปรียบประคองความดีที่ทำเอง

ผู้แต่ง สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
ลักษณะคำประพันธ์ แต่งด้วย _____
จุดประสงค์ในการแต่ง เพื่อให้เป็น _____

เรื่องย่อ

การคิตติ การพุดดี และการกระทำดีถือว่าเป็นสิ่งประเสริฐและเป็นพรสูงสุดที่ตัวเรา
ได้กระทำความดีขึ้นเอง

ข้อคิดจากเรื่อง

การกระทำความดีของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการ _____ ย่อมนำมาซึ่งความ
สำเร็จและความสุข

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ชโย สยาม

ชโยสยาม ณ ยามจะรุ่ง	สยามครุณจะเร็วเจริญ
ณ คราวจะเรียนก็เพียรจะเพลิน	ฤ ใครจะเกินสยามครุณ
กุมาระไทยไฉนจะหลง	จะลืมหองกะทรวงสกุล
สยามรัฐอุบัติเพราะบุญ	พระเดชพระคุณพระราชวงศ์
ครุณสยามมิกรัมอุสาห์	หทัยจะหาวิชาประสงค์
ประเทศจะงามสยามจะยง	จะมันจะคงเพราะเหตุวิชา
ชโยสยามอร่ามอะโย	ครุณจะโตจะเติบโตวิชา
สยามจะอยู่มีรัฐธา	กระเดื่องวิชาวิชชชโย

ผู้แต่ง

น.ม.ส หรือพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
(พระนามเดิมพระองค์เจ้า_____)

ลักษณะคำประพันธ์

แต่งด้วย_____

จุดประสงค์ในการแต่ง

เพื่อเป็น_____ให้แก่เด็กไทย

เรื่องย่อ

เด็กไทยควรมีความภาคภูมิใจในแผ่นดินไทยที่ได้เกิดมาในแผ่นดิน ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ผู้มีปรีชาสามารถในทุก ๆ ด้าน จึงได้ปกครองและรักษาผืนแผ่นดินไทยให้คงอยู่สืบเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบัน

เด็กไทยควรมีความอดสาหะ พยายามในการศึกษาหาความรู้ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาประเทศในอนาคตให้เจริญมั่นคงยิ่งขึ้น

ข้อคิดจากเรื่อง

เยาวชนไทยควรมีความเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน เพราะจะได้นำความรู้มาพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงยิ่งขึ้น

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ณ ยามสายัณห์

ณ ยามสายัณห์ตะวันยิ่งย้อย	แน่ะแรงเท่าหน้อยทะยอยเหยียบหนา
ตะแฉ็กแฉ็กแฉ็กจะแหลกลแล้วจ้า	กระดิ่งรีบมาเถอะรับข้าวไป
คุณาเนื่อนวลก็ครวญคลอขับ	ระริกแคนรับสลับเสียงใส
กระต๋องตำข้าวก็กราวเสียงไกล	สนุกน้ำใจสมัยสายัณห์
ตะแฉ็กแฉ็กแฉ็กตะแฉ็กแฉ็กแฉ็ก	กระต๋องดั่งแทรกสำรวลสรวลสันต์
มีน่านักข้าวก็เปลือกร้าวพลัน	บุรุษรีบดินกระดิ่งส่งมา
ประเพณีไทยสมัยก่อนเก่า	ก็คงมีเค้าจะเนานานถ้า
ครุณลูกหลานสถานท้องถิ่น	สมัครรักษาขนบธรรมเนียม

ผู้แต่ง

สุภร ผลชีวิติน

ลักษณะคำประพันธ์

แต่งด้วยฉันทลักษณ์ประเภท _____

จุดประสงค์ในการแต่ง

เพื่อสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมประเพณีใน _____

ของบุคคลในสมัยก่อน

เรื่องย่อ

กล่าวถึงความสามัคคีของชาวนาที่ช่วยกันดำข้าวด้วยครกกระเดื่องคลอด้วยเสียงเพลงและแคน ซึ่งช่วยให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง ประเพณีการดำข้าวด้วยวิธีนี้ควรมีการอนุรักษ์ให้คงไว้

ข้อคิดจากเรื่อง

ความสามัคคีและความเอื้ออาทรช่วยเหลือกันในการประกอบอาชีพของคนไทยเป็นสิ่งที่ควรยกย่อง

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

น้ำตา

น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน	คอยดักเตือนกระตุ้มใจ
ยามชื่นรื่นฤทัย	น้ำตาไหลหลังเปรมปรีดิ์
หยาดเอี่ยมเป็นหยาดแยม	อาบสองแก้มแกมยินดี
ยามสุขสุดทิว	น้ำตาปริ่ประปรายทอง
ดีใจก็ไหลหลัง	โศกเศร้าคลั่งก็หลังนอง
สปรักรักสนอง	หลังหล่อคลอขนานนา
ชิงชังก็หลังไหล	โกรธเกลียดใครก็ไหลมา
ยามเกิดเกิดปรีดา	เกิดน้ำตาตื่นตันใจ
ยามตายใจสร้อยเศร้า	น้ำตาเคล้าเศร้าหทัย
ยามบวชบ่มบุญไป	น้ำตาไหลเพราะอิมบุญ
แต่งงานบานจิตเคลิ้ม	น้ำตาเอี่ยมเสริมสุขหนุน
ปลาครกอกหักกรุ่น	น้ำตาหลังถั่งนัยน์ตา

พบกันพลันยินดี	น้ำตาปริ่เพราะปริดา
จากกันพลันโศกา	น้ำตาไหลใจอาวรณ์
น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน	คอยดักเตือนอนุสรณ์
เศร้าสุขทุกข์มีวามรณ	รินเรียงใจใช้น้ำตา
ระบายความในจิต	จึงเหมือนมิตรเสนาหา
คู่ทุกข์คู่ชีวา	เห็นใจฉันนิรันดร์เอย

ผู้แต่ง

กำชัย ทองหล่อ

ลักษณะคำประพันธ์

แต่งด้วยกาพย์ประเภท _____

จุดประสงค์ในการแต่ง

เพื่อเสนอแนวคิดที่ทุกคนมองข้ามเรื่องใกล้ตัวไป ซึ่งสิ่งนี้ผู้เขียน
นำมาจากประสบการณ์ที่ตนได้พบเห็นเรื่องย่อ

น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อนของมนุษย์ซึ่งจะหลั่งไหลมาได้ทุกเมื่อ เช่น เมื่อยามทุกข์
โกรธ เกลียด ความตาย ก็ยอมมีน้ำตา และเมื่อยามสุข เช่น _____
_____ น้ำตาก็ไหลด้วยความดีใจ

เพราะฉะนั้นไม่ว่าทุกข์หรือสุขน้ำตาจึงเปรียบเสมือนเพื่อนของเราทุกเวลา

ข้อคิดจากเรื่อง

มนุษย์นั้นไม่ว่าจะทุกข์หรือสุข ทุกคราย่อมมีน้ำตาเป็นเพื่อนเสมอ

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ยามมีดี

ยามมีดีใช้มีดีแท้	ทุกสถาน
คูสิเมื่อรัตติกาล	หม่นเศร้า
ดาวศุกร์กลับซ้ชวาล	สุกสว่าง
แม่ปมีจันทร์เจ้า	ใช้วังหวาดหวี

คราหิวไข้จกต้อง	เสียดศรี
อุทกกล้วนากิ	อยู่ได้
เย็นชานผ่านอินทรีย์	พอชื่น จิตนา
แม่มิได้อุ้มไซร	ไข้ต้องวางวาย
พราภายไข้พรากร้าง	นิรันดร์กาล
มิพราภามีพบพาน	เพื่อนพ้อง
ชิง โศก โศกพาผลาญ	เผาจิต
วันหนึ่งนั้นจกต้อง	กลับร้ายกลายเป็นดี
ถึงทีสบเหตุร้าย	แรงเจ็ญ
พึงพินิจนั้นไข้เป็น	สิ่งร้าย
พักหนึ่งจึงจิตเย็น	ระลึกรอยู่ เถิดรา
รู้แยกรู้ยักย้าย	จักได้ทางเกษม
จุงเปรมปรีติด้วย	ปัจจุบัน
สานต้อยู่คู่กัน	แกร่งกล้า
เพียรระลึกรู้ทัน	ในเหตุ ผลนอ
โลกทัศน์จักเจิดจ้า	แจ่มด้วยปัญญา

ผู้แต่ง

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ลักษณะคำประพันธ์

แต่งด้วย _____

จุดประสงค์ในการแต่ง

สะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในชีวิตมนุษย์ว่ามีทั้งร้ายและดี
สลับสับเปลี่ยนกัน

เรื่องย่อ

กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของมนุษย์เราย่อมมีทั้งร้ายและดีสลับสับเปลี่ยนกัน
ไปซึ่งเปรียบได้กับความมืดในยามค่ำคืน แม้ไม่มีดวงจันทร์ก็ยังคงมีดวงดาวให้ความสว่าง
ความหวังก็เช่นกัน ถ้ามีเพียงน้ำกล้วท้องก็พอให้มีชีวิตอยู่ได้ ในเรื่องของความพลัดพราก
เมื่อจากกันไปก็ต้องมีวันพบกัน และเมื่อประสบกับเหตุการณ์ร้าย ๆ ก็ควรหาวิธีแก้ปัญหาทำ
จิตใจให้สงบและผ่อนคลาย ควรมองโลกด้วยสติปัญญา

- ก. พบกันพลันยินดี น้ำตาปรีเพราะปรีดา
จากกันพลันโศกา น้ำตาไหลใจอาวรณ์
- ง. น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน คอยตักเตือนอนุสรณ์
 เศร้าสุขทุกข์มี่วมมรณ์ รื่นเรใจใช้น้ำตา
12. ข้อใดเป็นข้อสรุปของบทร้อยกรองที่ชื่อ “น้ำตา”
- ก. เศร้าสุขทุกข์มี่วมมรณ์ รื่นเรใจใช้น้ำตา
ข. น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน คอยตักเตือนอนุสรณ์
ค. ดีใจก็ไหลหลัง โศกเศร้าคั้งก็หลังนอง
ง. ชิงชังก็หลังไหล โกรธเกลียดใครก็ไหลมา
13. ชื่อ “เปษณาทันท์” หมายความว่าอย่างไร
- ก. ทันท์ที่มีลีลางดงาม งามอาจ ประจักษ์ความกระหึ่มก้องของเสียงตะโพน
ข. ทันท์ที่คิดประดิษฐ์ขึ้น โดยคุณสุกร ผลชีวิติน
ค. ทันท์ที่มีลีลาสนุกสนาน ประจักษ์เสียงกระทบของครกกระเดื่อง
ง. ทันท์ที่มีลีลาเลียนแบบจากเสียงธรรมชาติ
14. ข้อใดใช้ศิลปะการประพันธ์แตกต่างจากข้ออื่น
- ก. ณ ขามสายันห์ตะวันยิ่งข้อย แน่แรงเท่าหน้อยทะยอยเหยียบหนา
ข. ตะแฉ็กแตกแตกตะแฉ็กแตกแตก กระเดื่องดังแทรกสำรวจสรลสันต์
ค. ดรณลูกหลานสถานท้องถิ่น สัมครรักษาขนบธรรมเนียม
ง. คณาเนื่อนวลก็ครวญคลอขับ ระริกแคนรับสลับเสียงใส
15. “ประเพณีไทยสมัยก่อนเก่า ก็คงมีเค้าจะเนานานถ้า
 ดรณลูกหลานสถานท้องถิ่น สัมครรักษาขนบธรรมเนียม”
- ฉันทบทนี้ ผู้ประพันธ์มีความมุ่งหมายอย่างไร
- ก. ให้เห็นว่าประเพณีไทยมีมาช้านาน
ข. ให้ช่วยกันเผยแพร่ประเพณีของไทย
ค. ให้คนรุ่นหลังช่วยกันรักษาประเพณีของไทยเอาไว้
ง. ขออาสาสมัครที่จะช่วยจรโลงประเพณีเก่า ๆ ของไทย

16. “พรากรหายไ้พรากร้าง นิรันดรกาล
มีพรากรมีพพาน เพื่อนพ้อง
ชิง โสก โสกพาผลาญ เผาจิต
วันหนึ่งนั้นจักต้อง กลับร่ายกลายดี”
- คำประพันธ์บทนี้ไม่ปรากฏลักษณะใด
- ก. การเล่นคำ ข. การใช้คำตายแทนคำเอก
ค. สัมผัสอักษร ง. สัมผัสอักษร
17. จากเรื่อง “ขามมีด” นั้นข้อใดมิใช่สาเหตุของความทุกข์ของมนุษย์
- ก. ความหิว ข. ความพลัดพราก
ค. ความรัก ง. การประสพภัยพิบัติ
18. บทร้อยกรองเรื่อง “ขามมีด” ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายตรงกับข้อใด
- ก. ให้ข้อคิดเตือนใจผู้อ่าน ข. แสดงความคิดเห็น
ค. ให้ข้อเสนอนะ ง. อบรมสั่งสอน
19. ผู้แต่งเรื่อง “ขามมีด” ใช้คำประพันธ์ชนิดใด
- ก. กาพย์ ข. กลอน ค. โคลง ง. ฉันท์
20. “จุงเปรมปรีดีด้วย ปัจจุบัน
สานต้อยคู่กัน แกร่งกล้า
เพียรระลึกรู้ทัน ในเหตุ ผลนอ
โลกทัศน์จักเจิดจ้า แจ่มด้วยปัญญา
- คำประพันธ์ข้างต้นให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านตรงกับข้อใด
- ก. ให้รู้จักปลงในชีวิต
ข. ให้รู้เท่าทันความจริงแห่งชีวิตโดยใช้ปัญญา
ค. ให้รู้จักทำใจปล่อยวางทุกสิ่งทุกอย่าง
ง. ไม่ให้ยึดมั่นถือมั่นกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต